

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 mei 2002

WETSONTWERP

**tot uitbreiding van de mogelijkheden tot
inbeslagneming en verbeurdverklaring in
strafzaken**

AMENDEMENTEN

Nr. 11 **VAN DE REGERING**

Art. 3

In het ontworpen artikel *43quater*, § 3, derde lid, **b. de woorden** «Ofwel een aanverwante omschrijving uit dezelfde wet en op voorwaarde dat deze opgenomen is in § 1, a. van huidig artikel» **vervangen door de woorden** «Ofwel een aanverwante omschrijving, op voorwaarde dat deze is opgenomen onder dezelfde rubriek van § 1a., als het misdrijf dat het voorwerp uitmaakt van de veroordeling».

VERANTWOORDING

a. Het gaat in de eerste plaats om een terminologische aanpassing.

b.1. Bovendien onderlijnt de voorgestelde aanpassing nogmaals de bedoeling van de regering om aan de rechtsfiguur van de verdeling van de bewijslast een draagwijdte te geven die

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1601/ (2001/2002)** :

001 : Wetsontwerp.

002 : Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 mai 2002

PROJET DE LOI

**portant extension des possibilités
de saisie et de confiscation
en matière pénale**

AMENDEMENTS

N° 11 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 3

Dans l'article *43quater*, § 3, alinéa 3, b., en projet, **remplacer les mots** «soit sous une qualification connexe de la même loi, pour autant qu'elle figure au §1er, a., du présent article» **par les mots** «soit sous une qualification connexe, pour autant qu'elle figure sous la même rubrique, prévue au § 1er, a., que le délit qui fait l'objet de la condamnation».

JUSTIFICATION

a. Il s'agit en premier lieu d'une adaptation d'ordre terminologique.

b.1. En outre, l'adaptation apportée souligne une fois de plus l'intention du gouvernement de donner au système juridique de la répartition de la charge de la preuve une portée qui

Documents précédents :

Doc 50 **1601/ (2001/2002)** :

001 : Projet de loi.

002 : Amendements.

overeenstemt met het vereiste van de artikelen 6, §1 en §2 van het EVRM, zoals geïnterpreteerd door het EHRM in het arrest Phillips d.d. 5 juli 2001.

Er moet, zoals het genoemde arrest zelf stelt (o.a. overwegingen 34, 35 en 42) een onderscheid gemaakt worden tussen twee hypothesen, te weten:

1. Het gebruik van de rechtsfiguur van de verdeling van de bewijslast om een persoon schuldig te verklaren aan een inbreuk waarvoor hij niet veroordeeld werd na voorafgaandelijk eerlijk proces, en;

2. Het gebruik van de rechtsfiguur van de verdeling van de bewijslast om binnen het kader van een veroordeling, de hoegroetheid van het verbeurd te verklaren bedrag of de omvang van de verbeurd te verklaren goederen te bepalen.

De eerste hypothese zou aan de orde zijn wanneer bijvoorbeeld bij een vermogensonderzoek zou blijken dat een persoon, veroordeeld voor smokkel van cannabis (zoals Steven Phillips), een deel van zijn onverklaard vermogen zou vergaard hebben middels vroegere hold-ups, en men dat vermogensdeel zou incalculeren bij de vermogensvoordelen behaald uit drugsfeiten.

In dit geval zou men de facto, gebruik makend van de verdeling van de bewijslast naar aanleiding van een veroordeling wegens drugsfeiten, de betrokkene schuldig verklaren aan het misdrijf van diefstal met geweld.

Dit laatste kan niet, want hij is voor het misdrijf diefstal met geweld nooit veroordeeld geweest, en a fortiori heeft hij niet kunnen genieten van de procedurele waarborgen die in het kader van een eerlijk proces aan zulke veroordeling voorafgaan. Het vermoeden van onschuld en het vereiste van een eerlijk proces (art 6, §1 en §2 EVRM) zouden duidelijk geschonden zijn omdat het misdrijf diefstal met geweld hier een «new charge» zou uitmaken in de terminologie van het EHRM.

Anders is het wanneer datzelfde deel van het onverklaard vermogen van de betrokkene afkomstig zou zijn van de verkoop van XTC. Weliswaar is de verkoop van XTC strikt genomen een ander feit dan smokkel van cannabis, maar niemand zal betwijfelen dat beide misdrijven aanverwant zijn en binnen eenzelfde categorie te behandelen zijn als zijnde drugsgerelateerde criminaliteit.

Hier zit men dus in de tweede hypothese: de veroordeelde kan niet aannemelijk maken dat zijn onverklaard vermogen niet voortspuit uit identieke feiten die ten deze andere drugsfeiten zijn (wel integendeel), en de rechtbank kan dit deel van het vermogen in rekening brengen bij de verbeurdverklaring.

b.2. Men moet ook een onderscheid maken tussen theorie en praktijk. Wanneer een (vermogens-)onderzoek de aanwezigheid van andere strafbare feiten aan het licht brengt, zal normaliter een nieuw (deel-)dossier geopend worden. De vermogensvoordelen die resulteren uit deze andere feiten zullen dan rechtstreeks kunnen verbeurdverklaard worden in het

correspond à la condition de l'article 6, §§ 1er et 2 de la CEDH, tels qu'interprétés par la Cour européenne des droits de l'homme dans l'arrêt Phillips du 5 juillet 2001.

Comme il a été dit dans l'arrêt précité (notamment aux considérations 34, 35 et 42), il convient d'opérer une distinction entre deux hypothèses, à savoir :

1. L'utilisation du système juridique de la répartition de la charge de la preuve afin de déclarer une personne coupable d'une infraction pour laquelle elle n'a pas été condamnée à l'issue d'un procès préalable équitable et ;

2. L'utilisation du système juridique de la répartition de la charge de la preuve afin de déterminer, dans le cadre d'une condamnation, le montant de la somme à confisquer ou l'étendue des biens à confisquer.

La première hypothèse se présenterait lorsque, par exemple, lors d'une enquête patrimoniale, il s'avérerait qu'une personne condamnée pour trafic de cannabis (comme Steven Phillips) a obtenu une partie de son patrimoine non déclaré grâce à d'anciens hold-ups et que l'on a inclus cette partie de patrimoine dans les avantages patrimoniaux issus des faits en matière de drogue.

Dans ce cas, on déclarerait de facto l'intéressé coupable du délit de vol avec violence en utilisant la répartition de la charge de la preuve à la suite d'une condamnation en raison de faits liés à la drogue.

Ceci n'est pas possible car il n'a jamais été condamné pour le délit de vol avec violence et a fortiori il n'a jamais pu bénéficier des garanties procédurales qui précèdent une telle condamnation dans le cadre d'un procès équitable. Le principe de la présomption d'innocence et la condition d'un procès équitable (art. 6, §§ 1er et 2, de la CEDH) seraient clairement violés parce que le délit de vol avec violence constituerait dans ce cas une «new charge» (nouvelle charge), selon la terminologie de la Cour européenne des droits de l'homme.

Il en va autrement si cette même partie du patrimoine non déclaré de l'intéressé provient de la vente d'XTC. Il est vrai que la vente d'XTC au sens strict constitue un autre fait que le trafic de cannabis mais personne ne mettra en doute que les deux délits sont apparentés et qu'ils doivent être traités dans une même catégorie comme relevant de la criminalité liée à la drogue.

Nous sommes donc dans la deuxième hypothèse : le condamné ne peut pas rendre plausible que son patrimoine non déclaré ne provient pas de faits identiques, à savoir d'autres faits liés à la drogue, (bien au contraire) et le tribunal peut prendre cette partie du patrimoine en compte pour la confiscation.

b.2. Il convient également d'établir une distinction entre la théorie et la pratique. Lorsqu'une enquête (patrimoniale) établit la présence d'autres faits punissables, une nouvelle partie au dossier ou un nouveau dossier sera normalement ouvert. Les avantages patrimoniaux qui résultent de ces autres faits pourront donc être directement confisqués dans le cadre de ce nouveau

kader van dit nieuwe dossier. Hierin zit geen verschil met de huidige situatie.

Praktisch gezien zal de notie «identieke feiten» dan ook vooral kaderen in het door de veroordeelde te leveren tegenbewijs, waarbij moet in acht genomen worden dat:

- de betrokkene die verdacht is van of veroordeeld voor drugs-smokkel (zie voetnoot), in de regel tijdens het vermogensonderzoek niet zal gaan toegeven dat hij een aantal van zijn onverklaarde luxegoederen bekomen heeft via andere misdrijven zoals drugsverkoop of hold-ups. Hij kan immers ook voor deze andere misdrijven vervolgd en bestraft worden (o.a. met rechtstreekse verbeurdverklaring). In zoverre de strafvordering voor die andere feiten niet zou vervallen zijn (bv. via de verjaring of de overschrijding van de redelijke termijn voor berechting), zou de remedie hier erger zijn dan de kwaal.

- de betrokkene daarentegen uitvluchten zal zoeken ter verklaring van zijn illegale vermogensonderdelen, feiten verdraaien, valse of niet verifieerbare verklaringen opgeven, in de hoop dat de rechter hem zal geloven (hij moet zijn beweringen immers niet bewijzen maar slechts geloofwaardig maken).

- Een zekere absurditeit moet vermeden worden doordat de aanvoeringlast («tegenbewijs») van de verdachte of veroordeelde louter beperkt zou blijven tot het geloofwaardig maken van het feit dat zijn onverklaard vermogen niet afkomstig is van het exacte misdrijf waarvoor hij veroordeeld werd (waarbij zoals gezegd de smokkel van cannabis een ander misdrijf is dan de verkoop van XTC). Ingevolge de actuele libellering moet de betrokkene daarentegen aannemelijk maken dat het onverklaard vermogen niet afkomstig is van - kortweg - drugsgerelateerde feiten.

- Idem voor wat betreft aanverwante feiten van publieke omkoping, private omkoping, hormonenzwendel, mensenhandel of humanitaire inbreuken, ieder binnen hun eigen rubriek.

Ter verduidelijking nog een voorbeeld uit het ongerijmde. Dhr. X wordt reeds geruime tijd verdacht van allerhande drugsfeiten en leeft rijkelijk terwijl hij officieel enkel stempelgeld trekt. Hij wordt uiteindelijk op de luchthaven te Zaventem op heterdaad betrapt met een korset vol met cocaïne, die hij België wil binnen-smokkelen vanuit Brazilië.

In het kader van een vermogensonderzoek zou - bij ontstentenis van de notie identieke feiten - dhr. X enkel moeten aannemelijk maken dat zijn fortuin niet afkomstig is van drugssmokkel. Wanneer hij dus op enigerlei wijze zou kunnen aantonen dat hij de laatste jaren niet in het buitenland is geweest, dan is het niet erg aannemelijk dat hij zijn onverklaarde vermogensactiva heeft behaald uit drugssmokkel. Hoewel het als een paal boven water staat dat hij zijn vermogen vergaard heeft uit drugsfeiten waarvoor hij voorheen nooit betrapt is geworden, kan dit vermogen in het kader van de verdeling van de bewijslast niet verbeurdverklaard worden. Zulks zou uiteraard grotendeels de zin van deze rechtsfiguur wegnemen.

dossier. Aucune différence n'est à constater avec la situation actuelle.

D'un point de vue pratique, la notion de «faits identiques» s'inscrira dès lors surtout dans le cadre de la preuve contraire à fournir par le condamné, où il convient de tenir compte que :

- En général, l'intéressé qui est inculpé de ou condamné pour trafic de drogue (voir note de bas de page) ne reconnaîtra pas au cours de l'enquête sur les avantages patrimoniaux qu'il a tiré un certain nombre de ses biens de luxe non-déclarés d'autres infractions comme la vente de drogue ou les hold-ups. Il peut également être poursuivi et puni pour ces autres infractions (notamment avec confiscation directe). Pour autant que l'action publique pour ces autres faits ne s'éteigne pas (par exemple par le biais de la prescription ou du dépassement du délai raisonnable pour le jugement), le remède serait pire que le mal.

- En revanche, l'intéressé cherchera des échappatoires pour expliquer l'origine illégale d'une partie de son patrimoine, déformera les faits, fera de fausses déclarations ou des déclarations qui ne pourront être vérifiées, dans l'espoir que le juge le croira (il ne doit en effet pas prouver ses affirmations mais seulement les rendre crédibles).

- Une certaine absurdité doit être évitée du fait que la preuve contraire de l'inculpé ou du condamné se limiterait purement et simplement à rendre crédible que son patrimoine non-déclaré ne provient pas de l'infraction exacte pour laquelle il a été condamné (le trafic de cannabis est une autre infraction que la vente d'XTC). Conformément à la formulation actuelle, l'intéressé doit par contre rendre plausible que le patrimoine non-déclaré ne provient pas - en un mot - de faits liés à la drogue.

- Il en va de même pour les faits apparentés de corruption publique, de corruption privée, de trafic d'hormones, de traite des êtres humains ou d'infractions humanitaires, chacun sous sa propre rubrique.

Par souci de clarté, voici encore un exemple qui relève de l'absurde. Monsieur X est déjà suspecté depuis un certain temps déjà de plusieurs faits liés à la drogue et vit royalement alors qu'il ne touche officiellement que des allocations de chômage. Il est finalement pris en flagrant délit à l'aéroport de Zaventem avec un corset plein de cocaïne qu'il voulait introduire en Belgique depuis le Brésil.

Dans le cadre d'une enquête patrimoniale, Monsieur X devrait - à défaut de notion de faits identiques - uniquement rendre crédible que sa fortune ne provient pas du trafic de drogue. S'il peut donc démontrer d'une quelconque façon qu'il n'a pas été l'étranger ces dernières années, il n'est pas très plausible qu'il a tiré ses avantages patrimoniaux non-déclarés du trafic de drogue. Bien qu'il soit évident qu'il a tiré son patrimoine de faits de drogue pour lesquels il n'a jamais été pris auparavant, ce patrimoine ne peut être confisqué dans le cadre de la répartition de la charge de la preuve. Il va de soi que cette situation enlèverait en grande partie le sens de ce système juridique.

c.1. Un même principe est utilisé dans le Drugs trafficking

c.1. Een zelfde principe wordt gehanteerd in de Engelse Drugs trafficking Act (1994). De in deze Act bedoelde vermogensvoordelen betreffen de winsten behaald uit «Drug trafficking (offences)» in het algemeen, terwijl aan de termen «Drug trafficking (offences)» een bijzonder ruime definitie wordt gegeven.

Zo bevat artikel 1 («Meaning of «drug trafficking» and «drug trafficking offence») een tweetal bladzijden kwalificaties van drugsgereleerde feiten, allen onder de noemer «Drug trafficking (offences)».

Artikel 2 stelt dat, wanneer een persoon beticht wordt van één of meer «Drug trafficking (offences)», de rechtbank moet vaststellen of de betrokkene ooit enig voordeel heeft gehaald uit «Drug trafficking (offences)» in het algemeen. Zo ja moet zij het verbeurd te verklaren bedrag bepalen middels gebruik van de vermoedens die worden opgesomd in artikel 4, en de betrokkene veroordelen tot betaling van dit bedrag.

Artikel 5 tenslotte bepaalt dat het te recupereren bedrag, het bedrag is dat de rechtbank heeft geraamd als zijnde de waarde van de vermogensvoordelen die de veroordeelde heeft behaald uit «drug trafficking».

Nr. 12 VAN DE REGERING

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 4bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 4bis. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wordt een nieuw artikel 5ter ingevoerd luidend als volgt:

«Art. 5ter. — Elke belanghebbende derde die volgens de door de rechtspleging verschafte aanwijzingen, krachtens zijn rechtmatig bezit rechten kan doen gelden op de vermogensvoordelen bedoeld in de artikelen 42, 3°, 43bis en 43quater van het Strafwetboek of die rechten kan doen gelden op de zaken bedoeld in artikel 505 van het Strafwetboek, wordt op de hoogte gebracht van de rechtsdag voor het gerecht dat zal vonnissen over de grond van de zaak.».

VERANTWOORDING

1. Volgens het amendement nr. 10 van de heer Van Parys wordt aan de derde, waarvan vermoed wordt dat hij een recht kan laten gelden op de vermogensvoordelen die kunnen verbeurdverklaard worden, een rechtspositie toegekend die gelijklopend is met deze van de benadeelde persoon (art. 5bis VTSV).

De positie van beide categorieën is nochtans fundamenteel verschillend. De hier bedoelde derde is immers geen slachtoffer van het misdrijf zelf, maar een potentieel «slachtoffer» van de definitieve uitspraak houdende verbeurdverklaring van zijn goederen.

Act (1994) anglais. Les avantages patrimoniaux visés dans cette loi concernent les gains tirés du «Drug trafficking (offences)» en général, une définition particulièrement large étant donné aux termes «Drug trafficking (offences)».

Ainsi, l'article 1er («Meaning of «drug trafficking» and «drug trafficking offence») contient deux pages de qualifications relatives aux faits liés à la drogue, toutes reprises sous le dénominateur de «Drug trafficking (offences)».

L'article 2 prévoit que lorsqu'une personne est inculpée d'un ou plusieurs «Drug trafficking (offences)», le tribunal doit déterminer si l'intéressé a déjà tiré un avantage du «Drug trafficking (offences)» en général. Dans l'affirmative, il doit fixer le montant à confisquer en utilisant les présomptions énumérées à l'article 4 et condamner l'intéressé au paiement de ce montant.

L'article 5 prévoit enfin que le montant à récupérer est le montant que le tribunal a estimé comme étant la valeur des avantages patrimoniaux que le condamné a tirés du «drug trafficking».

N° 12 DU GOUVERNEMENT

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis, libellé comme suit:

«Art. 4bis. — Un article 5ter, rédigé comme suit, est inséré dans le Titre préliminaire du Code d'Instruction criminelle :

«Art. 5ter. — Tout tiers intéressé qui peut, suivant les indications fournies par la procédure et en vertu de sa possession légitime, faire valoir des droits sur les avantages patrimoniaux visés aux articles 42,3°, 43bis et 43quater du Code pénal ou qui peut faire valoir des droits sur les choses visées à l'article 505 du Code pénal, est informé de la fixation de l'audience devant la juridiction qui jugera sur le fond de l'affaire.»

JUSTIFICATION

1. Selon l'amendement n° 10 de M. Van Parys, un statut juridique parallèle à celui de la personne lésée (art. 5bis Titre préliminaire du Code d'Instruction criminelle) est octroyé au tiers dont il est supposé qu'il peut faire valoir un droit sur les avantages patrimoniaux susceptibles d'être confisqués.

Cependant, la position de ces deux catégories est fondamentalement différente. Le tiers visé ici n'est en effet pas une victime de l'infraction même, mais une «victime» potentielle de la décision définitive de confiscation de ses biens.

Hij heeft dan ook niet het belang van een slachtoffer om het verloop van de strafprocedure van nabij te volgen, en wanneer zijn goederen in beslag zouden genomen zijn (hetgeen normaliter een buitenbezitstelling impliceert en dus kennis van zaken bij de derde), kan hij via de wet Franchimont (artikelen 28sexies en 61quater Sv.) de opheffing van dat beslag vragen.

2. Voor het hierboven bedoelde geval is reeds een regeling uitgewerkt in artikel 2 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 dat bepaalt:

«Artikel 2. Wanneer een beslissing tot verbeurdverklaring die overeenkomstig artikel 43bis van het Strafwetboek uitgesproken wordt, in kracht van gewijsde gegaan is, geeft de griffier daarvan, bij een ter post aangetekend schrijven, binnen dertig dagen bericht aan een ieder die beweert recht te hebben op een van de zaken waarop de verbeurdverklaring betrekking heeft, en die overeenkomstig artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 260 van 24 maart 1936 op de bewaring ter griffie en de procedure tot teruggave van de in strafzaken in beslag genomen zaken verzet heeft gedaan tegen enige teruggave, alsmede aan enige andere persoon die hem door het openbaar ministerie is aangeduid als zijnde bevoegd om, volgens de door de rechtspleging verschafta aanwijzingen, rechten op een van die zaken te doen gelden.» (eigen onderlijning)

3. Wanneer men derden zou verwittigen op de wijze zoals voorgesteld, dan bestaat de mogelijkheid dat nog niet in verdenking gestelde daders, mededaders, medeplichtigen, getuigen etc. op de hoogte gebracht worden van het strafonderzoek, respectievelijk van een bepaalde inhoud of richting ervan, terwijl zulks zou kunnen ingaan tegen de noodwendigheden van dit onderzoek en het vereiste van discretie desbetreffend. Men zou met andere woorden slapende honden kunnen wakker maken.

4. Het voorgestelde artikel zou in hoofde van het openbaar ministerie op een (te) algemeen geformuleerde wijze bijkomende procedureverplichtingen creëren, met de bijhorende mogelijkheid van procedurefouten en aansprakelijkheidsvorderingen ten laste van de Staat.

5. Het amendement van de regering bepaalt dat de bescherming zich dient te beperken tot het feit dat de derde in de mogelijkheid wordt gesteld zich ter zitting ten gronde aan te bieden ter verdediging van zijn rechten. De enige verwittiging die hij dient te krijgen is derhalve deze van de zittingsdatum.

Van de seponering dient hij niet op de hoogte gebracht te worden. In de eerste plaats is deze altijd voorlopig en herzienbaar in functie van bv. nadien ter kennis gekomen feiten of omstandigheden. In de tweede plaats kan de seponering op zich niet leiden tot een verbeurdverklaring. In de derde plaats zijn, in geval van inbeslagneming, de rechten van de derde beschermd door de wet Franchimont en het KB van 24 maart 1936. Dit KB bepaalt dat in beslag genomen goederen worden teruggegeven aan degene bij wie ze in beslag zijn genomen, behoudens andersluidende beslissing van de rechter of behoudens verzet van de rechthebbende.

Van de zittingsdatum van het onderzoeksgerecht dient de derde evenmin op de hoogte gebracht te worden in zoverre het

Il n'a dès lors pas l'importance d'une victime pour suivre de près le déroulement de la procédure pénale, et si ses biens sont saisis (ce qui implique normalement une dépossession et donc connaissance de cause du tiers), il peut demander la levée de cette saisie par le biais de la loi Franchimont (articles 28sexies et 61quater du Code d'Instruction criminelle).

2. Pour le cas visé ci-dessus, un règlement a déjà été élaboré à l'article 2 de l'arrêté royal du 9 août 1991, lequel prévoit :

«Article 2. Lorsqu'une décision de confiscation prononcée en vertu de l'article 43bis du Code pénal est passée en force de chose jugée, le greffier en avise, par lettre recommandée dans les trente jours, tout prétendant droit sur l'une des choses faisant l'objet de la confiscation, qui avait fait opposition à une restitution conformément à l'article 3 de l'arrêté royal n° 260 du 24 mars 1936 sur la détention au greffe et la procédure en restitution des choses saisies en matière répressive, ainsi que toutes les autres personnes qui lui sont indiquées par le ministère public comme pouvant, suivant les indications fournies par la procédure, prétendre des droits sur l'une de ces choses. (soulignement propre)

3. Si on informe des tiers de la manière proposée, la possibilité existe que des auteurs non encore inculpés, des coauteurs, des complices, des témoins, etc., soient informés de l'enquête répressive, respectivement d'un certain contenu ou d'une certaine orientation de cette enquête, alors que cela irait à l'encontre des nécessités de ladite enquête et de la condition de discrétion y afférente. En d'autres termes, on réveillerait les chats qui dorment.

4. L'article proposé créerait dans le chef du ministère public des obligations de procédure complémentaires d'une manière formulée (trop) généralement, avec la possibilité connexe d'erreurs de procédure et d'actions en responsabilité à charge de l'État.

5. L'amendement du gouvernement prévoit que la protection doit se limiter au fait de prévoir que le tiers a la possibilité de se présenter à l'audience sur le fond pour défendre ses droits. La seule information qu'il doit recevoir est dès lors la date de l'audience.

Il ne doit pas être informé du classement sans suite. Premièrement, celui-ci est toujours provisoire et susceptible de faire l'objet d'une révision en fonction par exemple de faits ou de circonstances révélés ultérieurement. Deuxièmement, le classement sans suite ne peut conduire en soi à une confiscation. Troisièmement, en cas de saisie, les droits du tiers sont protégés par la loi Franchimont et l'AR du 24 mars 1936. Cet AR prévoit que les biens saisis sont restitués à la personne chez qui ils ont été saisis, sauf décision contraire du juge ou sauf opposition de l'ayant droit.

Il ne faut pas non plus que le tiers soit informé de la date de l'audience de la juridiction d'instruction dans la mesure où celle-

geroepen is de rechtspleging te regelen. Middels de mogelijkheden tot het vorderen van bijkomende onderzoekshandelingen en de uitvoering ervan, kan aan het strafdossier immers een andere wending worden gegeven.

Wanneer daarentegen de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling ten gronde oordeelt, bv. bij een internering, dan past het wel om de bedoelde derde te verwittigen. Daarom werd in de bovenstaande formulering het woord «vonnisgerecht» vervangen door «het gerecht dat zal vonnissen over de grond van de zaak».

De formulering werd verder aangepast aan de libellering van de overeenstemmende bepaling van het KB van 9 augustus 1991, teneinde de thans ontworpen bepaling te laten aansluiten met deze laatste libellering en bij de rechtspraak geen verwarring op dit punt te creëren als gevolg van verschillende bewoordingen die eenzelfde context betreffen. De term «door de rechtspleging verschaftte aanwijzingen» verduidelijkt ook de gehoudenheid op dit punt van de magistratuur. Het zijn immers slechts deze aanwijzingen die moeten geverifieerd worden om uit te maken of er eventuele tekortkomingen inzake de verwittigingplicht zijn begaan.

De termen «krachtens hun rechtmatig bezit» werden opgenomen om twee redenen. In de eerste plaats sluit deze terminologie aan bij het cassatiearrest van 29 mei 2001, waar het hof van cassatie een duidelijke en correcte zienswijze verschaftte nopens de mogelijkheden tot verbeurdverklaring van zaken waaromtrent de wet geen specifiek eigendomsvereiste stelt. In de tweede plaats bevat het een meer concrete afbakening van de gevallen waarin de verwittiging van een derde zich opdringt: dezen moeten prima facie kunnen aanspraak maken op een rechtmatig bezit.

Tenslotte wordt ook voorzien in de verwittiging van derden die rechten kunnen doen gelden op de zaken bedoeld in artikel 505 Sw.

Krachtens artikel 505, derde lid, Sw. moeten witgewassen zaken verplicht verbeurdverklaard worden als zijnde het voorwerp van het misdrijf (artikel 42, 1° Sw.), ook al behoren die zaken toe aan derden (behoudens derden te goeder trouw). Dezelfde bescherming als voor vermogensvoordelen dringt zich dus op, en dit met des te meer reden daar de verbeurdverklaring hier verplicht is.

Het vereiste van het rechtmatig bezit is hier niet weerhouden. Artikel 42, 1° Sw - waarnaar artikel 505 Sw verwijst - bevat immers een eigendomsvereiste in hoofde van de veroordeelde (in tegenstelling tot 42, 3°, 43bis en 43quater). Weliswaar speelt, krachtens de uitdrukkelijke formulering van artikel 505 Sw, dit eigendomsvereiste niet ten voordele van derden die niet te goeder trouw zijn, maar het concept goede trouw in geval van een eigendomsvereiste is een ander begrip dan het concept rechtmatig bezit in de hypothese dat geen eigendomsvereiste geldt.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

ci sert à régler la procédure. Grâce aux possibilités de requérir des actes d'instruction complémentaire et leur exécution, le dossier répressif peut en effet prendre un autre tournant.

Par contre, si la chambre du conseil ou la chambre des mises en accusation juge sur le fond, par ex. dans le cas d'un internement, il convient d'informer le tiers visé. C'est la raison pour laquelle les mots «juridiction de jugement» de la formulation ci-dessus ont été remplacés par «la juridiction qui jugera sur le fond de l'affaire».

La formulation a en outre été adaptée au libellé de la disposition correspondante de l'AR du 9 août 1991, afin que la disposition actuellement en projet adhère à ce dernier libellé et qu'aucune confusion ne soit suscitée sur ce point dans le cadre de la jurisprudence en conséquence de différentes formulations concernant un même contexte. L'expression «suivant les indications fournies par la procédure» explique également l'obligation sur ce point de la magistrature. En effet, ce sont seulement ces indications qui doivent être vérifiées pour décider si d'éventuels manquements relatifs à l'obligation d'information sont présents.

Les termes «en vertu de leur possession légitime» ont été repris pour deux raisons. Primo, cette terminologie s'aligne sur celle utilisée dans l'arrêt de la cour de cassation du 29 mai 2001, dans lequel la cour de cassation donne un aperçu précis et juste des possibilités de confiscation de choses pour lesquelles la loi ne pose aucune de condition de propriété. Secundo, elle délimite de manière plus concrète les cas dans lesquels l'avertissement des tiers s'impose : ceux-ci doivent prima facie pouvoir prétendre à une possession légitime.

Enfin, il est également prévu d'avertir les tiers pouvant faire valoir leur droit sur les choses visées à l'article 505 du Code pénal.

En vertu de l'article 505, alinéa 3, du Code pénal, les choses blanchies doivent obligatoirement être confisquées comme des choses formant l'objet de l'infraction (article 42, 1° du Code pénal), même si ces choses appartiennent à des tiers (excepté les tiers de bonne foi). Il s'indique donc d'appliquer la même protection que celle mise en œuvre pour les avantages patrimoniaux, d'autant plus que dans ce cas, la confiscation est obligatoire.

L'exigence de la possession légitime n'est plus retenue. L'article 42, 1°, du Code pénal - auquel renvoie l'article 505 du même Code - contient d'ailleurs une condition de propriété dans le chef du condamné (contrairement aux articles 42, 3°, 43bis et 43quater). Néanmoins, conformément à la formulation expresse de l'article 505 du Code pénal, cette condition de propriété n'est pas à l'avantage des tiers qui ne sont pas de bonne foi. Cependant, le concept de bonne foi recouvre, dans le cas d'une condition de propriété, une autre notion que le concept de possession légitime dans l'hypothèse où aucune condition de propriété ne s'applique.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN